

יג

פעולת התפלה היא מצד הדבקות באלהים שלה. הדבקות עושה את הצורה דומה ליוצרה, מובלעת בכחה העליון. וסגולת הדבקות היא, שבאותו התיאור, שהדבקות האלהית נצטירה, פועלת היא את פעולתה באופן יותר נרגש, והבטוי של התפלה הוא הופעת הרעיון והחפץ שכך וכך יעשה, והבטוי בא מול האלהים. כפי אותה המדה של הידיעה המפותחת בעניני האלהות ושל זכוך המעשים והמדות שקדמו לה, כה הדבקות יוצאה אל הפעל, והאחדות הכללית מתגלה, והשליטה הרוחנית להרבות חסד הגנה וטובה מזורחת בשלל צבעיה, «ותגור אמר ויקם לך, ועל דרכיך נגה אור».

יד

כל מה שמרומם האדם את מוסרו כן מתעלה רצונו. אפילו הרצון הטבעי לחיים, ולכל דבר שמתקשר ברצון הנפש, שאותם הדברים עצמם בעינם כל בני אדם וגם כמה בעלי-חיים חפצים בהם, מקבלים אצל הנשמה המזוככת צורה עדינה. ההתעלות העליונה, הבאה ע"י עליו הרצון שע"י דעת אלהים, ע"י קרבת אלהים, החודרת את הרעיון, את השכל ואת הרגש, את השאיפה והחפץ, הסוער והנה, היא מעלה את כל ניצוצי הרצון לעילוי נשגב מאד, עד שהם מתאחדים עם השאיפה הכללית של השלמות הגמורה של האור האלהי, השופע בעולם לתן לו קיום וחיים. כשמעוררים רצון כזה, ע"י התגלות חפץ של צדיק יסוד עולם, של איש החי את חייו בצורה בהירה באור חי העולמים, המבוקשים מתמלאים, השלטון מתגבר מפני אור האלהים המתנוצץ בהרצון הטהור של מלואת החכמה והחסד. כשמגלה אדם כזה את רצונו ע"י התגלות-נפש של תפלה, אור חי העולמים מתגלה על נתיבות החפץ המבוטא בשפה, המתגלה ע"י דבור חצוני והגיון פנימי בעז חיים, ומגלה מתוכיות הנשמה את המגמה של הטוב הכללי ביחושו לזה הפרט היחידי שעכשו רק הוא הנהו מגמת-פניו של המעטיר. כל מבוקש קטן נכלל הוא בחפץ גדול שבגדולים, אצל הנשמה הגדולה. כל צער יחידי, כל מכאוב וחולי, כל צרה וצוקה, אשר איזו נפש סובלת, כשהוא נרשם בנשמה המאירה, המלאה טוב אלהי, איננו עוד צער פעוט ויחידי, הוא הוה לצער עולמי וכללי. וסלוק צער זה מביא נהרה כוללת על אופק החיים וההויה, לפי אותה המדה שגדול הוא הרצון של הטוב האלהי בנשמה המתפללת או, באותה המדה שאור החכמה והעז האלהי מקנן בה במעמקי הלב, כן התפלה קולעת אל מטרתה וגילוי החפץ עושה את פעלו, «מקים דבר עבדו ועצת מלאכיו ישרים».